

De pers over *13 Hours*:

‘Het verslag geeft van minuut tot minuut weer wat ze in de nacht van 11 op 12 september 2012 in Benghazi zagen, dachten en deden ... zenuwslopend.’

– *The Washington Post*

‘Een indringend geschreven, aangrijpend overzicht van de Slag in Benghazi, met tot nu toe onbekende details van wat daar precies is gebeurd ... [een] gezaghebbend verhaal.’

– *The Wall Street Journal*

‘Een groot aantal journalisten en overheidsinstellingen heeft zich al op Benghazi gestort ... Maar al die pogingen zijn niet meer dan fragmentarisch vergeleken met *13 Hours*.’

– *The Washington Post*

Mitchell Zuckoff

*in samenwerking met het
Annex Security Team*

13 HOURS

Karakter Uitgevers B.V.

Inhoud

Aan de lezer	11
De hoofdrolspelers	15
Voorwoord	23
1 Benghazi	29
2 De Annex	57
3 De ambassadeur	85
4 11 september 2012	107
5 Onder de voet gelopen	141
6 De Schuttersweg	169
7 Man neer	197
8 Tegenaanval	217
9 Zombieland	239
10 Onwillig slachtoffer	265
11 Inkomend?	285
12 Mortieren!	315
13 Konvooi	347
Epiloog	361
Over de bronnen	371
Bibliografie	375
Dankbetuiging	383

Aan de lezer

Dit boek gaat over de laatste uren van een diplomatieke buitenpost van de Verenigde Staten in een van de gevaarlijkste uithoeken van de aardbol. Op basis van exclusieve verhalen uit de eerste hand worden de bloedige aanslagen, de tragische verliezen en de heldhaftige daden beschreven die plaatsvonden in de US State Department Special Mission Compound, kortweg de Compound, en de nabijgelegen basis van de CIA, de zogenaamde Annex, in Benghazi, Libië, van de avond van 11 september 2012 tot de volgende morgen.

Het gaat dus niet over wat functionarissen van de Amerikaanse regering wisten, zeiden of deden tijdens en na de aanval en ook niet over de aanhoudende controverse over voors en tegens, over verkiezingsretoriek en vermeende samenzweringen en dekmantels. Het gaat niet over wat er gebeurde in de zaal van de hoorzittingen in het Capitool, in de achterkamertjes van het Witte Huis, in de vergaderzalen op Buitenlandse Zaken of in de foyers van de praatprogramma's op tv. Het gaat over wat er in Benghazi gebeurde, in de straten en op de daken, toen kogels door de lucht floten, gebouwen in brand stonden en het mortieren regende. Toen levens gered werden, verloren gingen of voor altijd veranderden.

De mannen wier ervaringen het hart en de ziel van dit boek vormen, zijn zich zeer goed bewust van de politieke

storm die rondom Benghazi woedt. Ze beseffen dat het woord ‘Benghazi’ zelf op drift is en niet langer alleen de naam is van een stoffige havenstad aan Libische noordoostkust van de Middellandse Zee. Ze weten dat sommige Amerikanen Benghazi gebruiken als een alomvattende term voor een in hun ogen door de Amerikaanse regering begaan misdrijf. En ze begrijpen dat hun uitleg en onthullingen gebruikt zullen worden als bewijs in discussies en als onderbouwing van beschuldigingen waaraan zij uit eigen keuze niet meedoen.

Niet dat het hun niets kan schelen, maar hun staat iets anders voor ogen. Dat doel is om voor de geschiedenis zo nauwkeurig mogelijk vast te leggen wat ze hebben gedaan, wat ze hebben gezien en wat hun – en hun vrienden, collega’s en landgenoten – is overkomen in de Veldslag in Benghazi.

Hoewel dit boek als een verhaal is geschreven, is het echt gebeurd. Er zijn geen scènes veranderd en de volgorde van de gebeurtenissen is ongewijzigd. We hebben ons geen literaire vrijheden veroorloofd en er zijn geen personen verzonnen of samengesteld uit bestaande personen. Beschrijvingen van voor, tijdens en direct na de slag zijn afkomstig van de mannen die erbij waren, uit nagetrokken weergaven of beide. Alle dialogen werden door de primaire bronnen zelf uitgesproken of aangehoord of beide. Gedachten die worden toegeschreven aan individuen, zijn rechtstreeks afkomstig van die individuen.

De primaire bronnen van dit boek zijn de vijf overlevende Amerikaanse contractbeveiligers, bekend als ‘*operators*’, die reageerden op de verrassingsaanval op de Diplomatieke

Compound in Benghazi, die vooropliepen in de tegenaanval en die verantwoordelijk waren voor de redding van personeel van Buitenlandse Zaken en stafleden van de CIA-Annex. Sommige namen zijn om privacy- of veiligheidsredenen veranderd of worden helemaal niet genoemd, maar alle gegeven beschrijvingen en informatie over individuen zijn juist. Geheime details zijn weggelaten naar de standaardovereenkomsten met vertrouwelijk werkend overheids personeel en contractors. Veranderingen en weglatingen van die aard hebben geen wezenlijk effect op het verhaal en stellen de bekende feiten niet anders voor. De individuele verhalen van de operators kwamen in grote lijnen overeen, maar varieerden soms op detailpunten, zoals wanneer een bepaalde radio-oproep was uitgezonden. Waar mogelijk weerspiegelt het verhaal de verschillende perspectieven die kunnen worden toegeschreven aan het snelle verloop van de gebeurtenissen, aan de verhullende kruitdampen van de gevechten en aan de allesoverheersende zorg van de teamleden om in leven te blijven, en niet zozeer aan de exacte volgorde van de gebeurtenissen.

Onder de secundaire bronnen vallen aanvullende vraaggesprekken, foto's en video's, de enorme hoeveelheid overheidsdocumenten, getuigenissen voor en rapporten van het Congres en mediaverslagen. Deze bronnen, die waar toepasselijk in de tekst zelf en in de bibliografie achter in het boek worden genoemd, zijn gebruikt om de gaten te vullen over periodes waarin de primaire bronnen niet aanwezig waren, en om de herinneringen van de betrokkenen te bevestigen of aan te vullen. Een verantwoording over het bronnengebruik staat aan het einde van dit boek onder 'Over de bronnen'.

Aan eerdere verslagen van de gebeurtenissen in boeken, tijdschriften en andere media hebben de mannen wier verhaal hier wordt verteld, zich gestoord en soms vonden ze die ronduit walgelijk. Versies met verzonden dialogen, verzonden gebeurtenissen, valse of overdreven beweringen en sensationele beschuldigingen dienen geen ander doel dan anderen kwaad te maken of verwarring te stichten. Het doel van de echte leden van het beveiligingsteam is om de Veldslag in Benghazi door een zo helder mogelijke lens te laten zien. Zij en de nabestaanden van een zesde operator hebben een financieel belang bij dit boek, maar hun enige redactionele eis was dat het verhaal naar waarheid werd verteld.

Het zou dwaas zijn te veronderstellen dat dit of enig ander verslag het laatste woord is over gebeurtenissen met zulke verstrekkende implicaties. Maar na zoveel eerdere woorden en voor al die woorden die nog gaan komen, moet dit boek beschouwd worden als het eerste woord dat rechtstreeks van het slagveld afkomstig is, van mannen die uit harde ervaring en gekoesterde herinnering weten wat er tijdens die 13 schokkende uren precies is gebeurd.

Mitchell Zuckoff

Voorwoord

Een bloeddorstige meute bestormde de slecht bewaakte diplomatieke post van de Verenigde Staten in Benghazi, Libië. De belegerde diplomatieke vertegenwoordigers en stafleden trokken zich terug naar een vertrek dat vanbinnen afgesloten kon worden. Het vuur dat door de aanvallers was veroorzaakt, kwam steeds dichterbij. De Amerikanen baden en smeekten om hulp, ze belden naar Washington en naar bondgenoten in de omgeving. Kwam er geen hulp, dan wachtten hun drie noodlottige scenario's: ze werden door de indringers gedood, ze stikten in de rook of ze werden levend verbrand. Maar tot dat moment zouden ze terugvechten.

Het was 5 juni 1967.

Tussen Israël en Egypte was zojuist de Zesdaagse Oorlog uitgebroken, en de radioverslagen die die ochtend in Benghazi doordrongen, waren doordrenkt van onjuiste beweringen dat Amerikaanse militaire vliegtuigen luchtdekking gaven aan Israëlische aanvallen en dat ze Caïro hadden gebombardeerd, dat op nog geen 1200 kilometer van Benghazi ligt. Honderden inwoners gingen de straat op en verzamelden zich voor het consulaat van de Verenigde Arabische Republiek, zoals Egypte toen heette. De demonstranten kregen gezelschap van zo'n 2000 Egyptische bouwvakkers die in

Libië werkten aan de bouw van een stadion van olympische afmetingen. Algauw liep de demonstratie uit de hand. De menigte pakte keien van de opgebroken straat en ging op weg naar een voormalig Italiaans bankgebouw, waarin nu het Amerikaanse consulaat was gevestigd.

Het handjevol Libische bewakers ging er meteen van door. De aanvallers bestookten het gebouw met stenen en braken door de getraliede ramen en de zware voordeur. Op het naderen van de meute verbrandden de acht Amerikaanse mannen en twee vrouwen snel alle gevoelige documenten. De medewerkers van het consulaat waren goed bewapend, maar de leidinggevende functionaris, John Kormann, schreef in zijn memoires dat hij had verboden te schieten om de menigte niet nog woedender te maken. Wel gooiden de Amerikanen traangasgranaten om de opmars te vertragen. Maar ze werden in een hoek gedreven, waar ze met geweerkolven en bijstelen de aanvallers van zich af hielden en over een brede marmeren trap naar de eerste verdieping konden vluchten. Daar verborgen ze zich in een kluis die ze gebruikten als communicatiecentrum.

De aanvallers konden hun doelwit nu niet meer bereiken, maar ze wilden ook niet met lege handen vertrekken. Ze plunderden het gebouw en staken het in brand. Kormann was bang dat de invallers diesel onder de kluisdeur zouden gieten om de Amerikanen uit te roken of te laten stikken. Die gedachte hield hij voor zich terwijl het consulaat in vuur en vlam stond. Het was voor Kormann en zijn collega's een troost dat de menigte door de intense hitte achteruit gedrongen werd. De tien Amerikanen hadden samen de beschik-

king over vijf gasmaskers. In de kluis vernietigden ze geheime stukken en decodeermachines.

Enkelen van hen klommen op het dak om documenten te verbranden, maar ze keerden gauw weer naar binnen toen een groepje mannen van het dak van het hogere gebouw eraan een ladder neerliet en naar beneden klom. Ze konden de medewerkers van het consulaat ook hiervandaan niet bereiken. Ze sneden het touw door van de Amerikaanse vlag, die aan de mast op het dak hing, en lieten de Stars and Stripes slap tegen de voorgevel hangen. Een legerkapitein vroeg Kormann toestemming om de vlag weer in de mast te hijsen. In eerste instantie weigerde Kormann, maar later gaf hij toe. 'In de Tweede Wereldoorlog was ik paratroeper,' schreef hij. 'Ik wist wat het tarten van de vijand en een beetje bravoure konden betekenen voor soldaten in doodsangst. Een vertoon van moed kan aanstekelijk zijn en inspirerend, net als een laffe daad demoraliserend kan zijn.' De kapitein ontweek de stenen die van beneden naar hem werden gegooid, hij klom het dak op en hing de vlag weer daar waar ze hoorde.

Op Buitenlandse Zaken in Washington bespraken functionarissen verschillende reddingsopties, zoals het sturen van een eenheid mariniers of paratroepers, maar die zouden allemaal meer tijd kosten dan de belegerde Amerikanen hadden. Intussen kregen ze nog slechts af en toe hun Britse collega's aan de lijn, die op grond van een overeenkomst buiten Benghazi een bataljon hadden gestationeerd. Vier keer was een eenheid van 50 Britse soldaten, die geprobeerd hadden de Amerikanen te bereiken, teruggedreven of tegengehouden, en de meute had een Britse pantserwagen in brand gestoken.

Nu er geen zicht meer was op redding, nam Kormann een foto van president Lyndon B. Johnson en zijn vrouw Lady Bird van de muur. Hij haalde hem uit de lijst en schreef op de achterkant dat ze, wat hun ook te wachten stond, hun taak hadden vervuld. Iedereen in de rokerige kluis tekende de afscheidswaarden.

Toen de nacht inviel, gaf een verminkte boodschap functionarissen van Buitenlandse Zaken de verkeerde indruk dat de Amerikanen al bijna dood waren. Minister van Buitenlandse Zaken Dean Rusk deed opnieuw een beroep op de Britten. Twee uur later probeerde een Britse colonne pantserwagens het opnieuw, en dit keer slaagden de soldaten erin het consulaat te bereiken en de tien Amerikanen in veiligheid te brengen.

45 jaar later, op 11 september 2012, werd de Amerikaanse diplomatieke buitenpost in Benghazi opnieuw belegerd door een bloeddorstige meute. Weer konden de aanvallers niet bij hun doelwit komen en weer plunderden ze het gebouw om het daarna met moorddadige bedoelingen in brand te steken. Maar dit keer waren er geen Britse of andere bevriende troepen in de buurt die een reddingspoging konden wagen.

Terwijl branden woedden, overall vijandelijke schutters lagen, veiligheidsfunctionarissen van Buitenlandse Zaken dekking zochten en de ambassadeur van de Verenigde Staten vermist werd, kwam er een telefoontje van een van de Amerikanen die tegenover een overmacht stonden: ‘Als jullie hier niet snel zijn, zijn wij er allemaal geweest!’

Op die noodoproep reageerde een groepje elitestrijders

die het Amerikaanse leger hadden verlaten en zich hadden aangesloten bij een geheime organisatie die Amerikaanse geheim agenten in het buitenland beschermde. Ze waren naar Benghazi gekomen als beveiligers van Amerikaanse diplomaten en CIA-agenten, maar nu moesten ze vertrouwen op de opleiding die ze vroeger hadden genoten: twee als Navy SEAL, een als Army Ranger en drie als marinier. Ze wisten dat ze verreweg in de minderheid waren, maar ze wisten ook dat zij de enige hoop waren voor hun landgenoten.

Dit is hun verhaal.

HOOFDSTUK 1

Benghazi

Jack Silva leunde voorover in zijn stoel aan het raampje van een vliegtuig van Turkish Airlines terwijl het daalde naar Benina International Airport, het vliegveld van Benghazi. Hij volgde de schaduw van het toestel, die over de karamelkleurige woestijngrond schoot. Jack geloofde heilig in yin en yang, het Chinese concept dat twee schijnbaar tegengestelde krachten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, net als licht en donker of leven en dood. Het was dus niet zo vreemd dat twee conflicterende gedachtes door hem heen gingen: Ik vraag me af welke avonturen ik hier ga beleven, maar ook: Ik vraag me af of ik mijn gezin nog ooit terug zal zien.

Het was augustus 2012 en hij ging zich hier aansluiten bij het team-Benghazi van een geheime organisatie van de Amerikaanse regering, de Global Response Staff. Deze GRS was na de aanvallen van 9/11 in het leven geroepen en bestond uit fulltime CIA-beveiligers, aangevuld met voormalige special operators uit het leger zoals Jack, die op een bijzonder lucratieve contractbasis was aangenomen. GRS-medewerkers dienden als lijfwachten voor geheim agenten, diplomaten en andere Amerikanen in overheidsdienst. Hoe gevaarlijker een post, hoe waarschijnlijker dat GRS-operators in de buurt waren en onopvallend Amerikaanse afgezanten en

spionnen beschermden. En een gevaarlijker post dan het Libische Benghazi was nauwelijks denkbaar.

Als voormalige Navy SEAL was Jack de ideale werknemer voor GRS. Hij was 38 jaar, zelfverzekerd en knap. Hij was 1,90 meter lang en torste 95 kilo, vooral spierbundels, mee. In zijn gebruikelijke outfit van zwart T-shirt en kaki shorts zag hij eruit als een potige bouwvakker. Maar in het vliegtuig kon hij, met zijn in zijn keurige pantalon gestopte overhemd en bruine leren schoenen, worden aangezien voor een Amerikaanse zakenman die tien maanden na de dood van de afgezette dictator Moammar Khadaffi op zoek was naar buitenkansjes in de import-export. Dat hoopte hij tenminste toen het vliegtuig landde.

Het was Jacks eerste bezoek aan Libië en zijn zesde trip als GRS-operator; eerdere reisjes hadden hem naar het Midden-Oosten en andere streken gebracht. Als het hem werd gevraagd, zou hij domweg zeggen dat hij veiligheidsbeambte was van Amerikaans overheids personeel. Mannen die spionnen beschermen, lopen daar niet mee te koop.

Voordat hij uit het vliegtuig stapte, deed hij zijn gouden trouwring af en stopte die in een doosje. Hij had zich die gewoonte al jaren geleden eigen gemaakt toen hij had bedacht dat de vijand niet hoefde te weten dat hij een gezin had: een vrouw en twee kleine jongens die in het noordwesten van de Verenigde Staten op hem wachtten.

Jack stapte het tarmac op en voelde direct de kurkdroge middaghitte van de Libische zomer. Zijn pilotenzonnebril bood maar weinig bescherming tegen het verblindend witte licht van de Noord-Afrikaanse zon. Hij duwde de deuren

van de terminal open en kwam in een hal met een bagageband en meer dan honderd mensen, terwijl het er met half zoveel ook al vol was geweest. Al die anderen, vooral mannen, die ook hun bagage zochten, schreeuwden in het Arabisch en gebaarden wild, alsof ze koffers opeisten. De lucht zat vol vliegen en de misselijk makende stank van plakkerige lichaamsgeur. Jack haalde snel en ondiep adem door zijn mond om beide buiten te houden.

Vanaf het moment dat hij uit het vliegtuig was gestapt, was hij op zijn hoede, een reflex zoals altijd als hij zich in vijandelijk gebied begaf. Hij was bijzonder oplettend en vastberaden, iedere beweging was weloverwogen en afgemeten en daarmee bracht hij de boodschap over dat hij geen moeilijkheden zocht, maar ze ook niet uit de weg zou gaan. Hij voelde de starende blikken van vreemden op zich gericht en wist zeker dat sommigen van hen gewapend waren. Hij wist net zo zeker dat iedereen die naar hem keek, direct dezelfde conclusie trok: Amerikaan. En ook wist hij zeker dat sommigen van hen hem dood wensten.

Terwijl hij op zijn bagage wachtte, kreeg hij een zwaar-gebouwde, bebaarde man in de gaten die aan de rand van de drukte tegen een muur stond geleund. Met zijn ogen scande hij de menigte terwijl hij zijn lichaam stilhield als een hagedis op een boomtak. Hij droeg een cargobroek, zo'n broek met talloze zakken, en een overhemd dat er los overheen hing om, zoals Jack wist, het wapen in zijn broekband te verbergen. Heel even keken ze elkaar aan. Daarna richtte Jack zijn blik weer op de bagageband terwijl de bebaarde man onbewogen bleef staan, vastgekleefd aan de muur.